

طرح درس ترمی درس تاریخ و سیر تحول زبان‌های ایرانی

مدرس: حسین رضویان

دانشگاه سمنان

کتاب درسی: تاریخ زبان فارسی – مهري باقري

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد جلسات: ۱۶ جلسه آموزشی + ۲ جلسه امتحانی (میان‌ترم و پایان‌ترم)

اهداف کلی درس

- آشنایی دانشجویان با تاریخ و سیر تحول زبان‌های ایرانی از دوره‌های باستان تا معاصر.
- درک تغییرات ساختاری، صوتی، واژگانی و نحوی زبان فارسی در طول تاریخ.
- بررسی تأثیر زبان‌های دیگر بر زبان فارسی و مطالعه روند گویش‌ها و لهجه‌ها.

روش تدریس

- تدریس به صورت ترکیبی از آموزش نظری، تحلیل متون تاریخی، بحث و پرسش و پاسخ.
- هر جلسه شامل مرور تاریخی، توضیح مفاهیم و تحلیل نمونه‌های زبانی می‌باشد.

برنامه جلسات آموزشی

- جلسه ۱: معرفی درس و اهداف، مروری بر زبان‌های ایرانی و جایگاه فارسی در خانواده زبان‌های ایرانی.
- جلسه ۲: فصل ۱ – زبان‌های ایرانی باستان: اوستا و خط میخی فارسی باستان.
- جلسه ۳: ادامه فصل ۱: ساختار و ویژگی‌های آوایی و صرفی فارسی باستان.
- جلسه ۴: فصل ۲ – فارسی میانه (پهلوی): متون، ساختار دستوری و واژگان.
- جلسه ۵: ادامه فصل ۲ و تحلیل نمونه‌های متنی پهلوی.
- جلسه ۶: مرور فصل‌های ۱ و ۲ و تمرین تحلیل تغییرات زبانی.
- جلسه ۷: آزمون میان‌ترم – (Midterm Exam) مباحث فصل‌های ۱ و ۲.
- جلسه ۸: فصل ۳ – فارسی دری اولیه و دوره‌های اوایل اسلامی: ویژگی‌های دستوری و واژگان.

۹. جلسه ۹: فصل ۴ - فارسی میانه و فارسی دری کلاسیک: تحلیل متون و سبک‌های ادبی.
۱۰. جلسه ۱۰: فصل ۵ - تأثیر زبان‌های عربی و ترکی بر فارسی.
۱۱. جلسه ۱۱: فصل ۶ - فارسی در دوره‌های بعدی و تطور لهجه‌ها و گویش‌ها.
۱۲. جلسه ۱۲: فصل ۷ - بررسی تحولات واژگانی، ترکیبات و اصطلاحات ادبی.
۱۳. جلسه ۱۳: فصل ۸ - متون تاریخی و نقش فرهنگ و جامعه در تغییر زبان.
۱۴. جلسه ۱۴: فصل ۹ - تحلیل تطبیقی سیر تحول دستوری و صوتی فارسی.
۱۵. جلسه ۱۵: مرور کلی فصل‌های ۳ تا ۹ و تمرین تحلیل متون تاریخی.
۱۶. جلسه ۱۶: آزمون پایان‌ترم - (Final Exam) تحلیل تلفیقی و جمع‌بندی.
۱۷. جلسه ۱۷: ارائه و تحلیل پروژه‌های دانشجویان، بحث پایانی و بازخورد.
۱۸. جلسه ۱۸: جمع‌بندی نهایی، ارزیابی و پرسش و پاسخ.
-

روش ارزشیابی

- حضور و مشارکت فعال در کلاس: ۲۰٪
- آزمون میان‌ترم: ۳۰٪
- آزمون پایان‌ترم: ۳۰٪
- تمرین‌ها و پروژه تحلیلی: ۲۰٪